

A DIJETE JE.... Često je nezadovoljno što roditelji za njega ne čine još više. Raste bez svijesti da i drugi ljudi imaju svoja prava i da se zbog njegovih postupaka mogu osjećati loše. Postaje sebično i bezosjećajno, sve mu je teško, samo uzima, a za užrnat ništa ne daje i očekuje da se cijeli svijet vrati oko njega.

TREBAMO ZNATI.... Djeci su potrebne granice, a njih im postavljaju roditelji. U djetinjstvu i ranoj mladosti stvaraju se navike koje ostaju za cijeli život. Djeca koja nemaju granice lako mogu doći u sukob sa zakonom. Ona koja nisu navikla raditi, čitav život ovise o nekome ili nekoga iskorištavaju.

KAKO DJECU PRISILJAVAMO? Prigovaramo "Koliko ti puta moram reći.....?", "Opet nisi.....?" Propovijedamo (držimo predavanje) Optužujemo ih "Zbog tebe me boli glava.", "Sigurna sam da si to ti napravio!"

Prijetimo im "Brojim ti do tri, a onda". Uspoređujemo ih s drugima "Pogledaj brata kako je uredan, a ti...." Izražavamo brigu za njihovu budućnost "Strah me kad pomislim što će biti s tobom." Ponekad se i durimo (ne pričamo s njima nekoliko dana) Manipuliramo njihovim osjećajima (plačemo, uzdišemo, pijemo tablete, ležimo u krevetu, i sl.) Postavljamo optužujuća pitanja "Kad ćeš.....?", "Hoćeš li već jednom.....?" Urlamo na njih Naredujemo im "Izvoli odmah.....!" Kritiziramo ih "Uvijek ostaviš neredita sebe." Tučemo Kažnjavamo na druge načine "Tjedan dana nećeš izići iz kuće."

ŠTO TADA RADE DJECA? Djeca se tada bune: urlaju, uništavaju stvari, prijete nam, tuku se, lažu, namjerno rade ono što mi mrzimo (puše, piju, odbijaju se prati), bježe od kuće, plaču, pretjerano spavaju, ignoriraju nas, dure se itd.

KAKO SE TADA OSJEĆA RODITELJ? U takvim situacijama roditelj se loše osjeća jer misli: da ga dijete ne voli, da je loš roditelj, da će dijete sigurno loše proći u životu i da će svi vidjeti kako je on zakazao u odgoju svoga djeteta. Opterećen takvim mislima on osjeti istovremeno strah i ljutnju i ima potrebu nešto učiniti. U najboljoj namjeri slijedi svoj instinkt i pojačava pritisak, a kako pritisak raste, otpor djeteta je sve veći.

I ŠTO TADA? Treba li onda djetetu pustiti da bude po njegovom? Bez daljnje ne, ali treba odabrat pravo vrijeme i pravi način da mu se pomogne da doneće ispravnu odluku. Nema gotovih rješenja i recepata po kojima biste mogli postupiti i sigurno dobiti željeni rezultat.

I KAKO POSTUPATI?

Dopustiti im da sami donose odluke koje se tiču samo njihovog života i da za to snose posljedice. Potaknuti ih da vode računa o potrebama drugih i da nauče davati. Postupati s njima tako da ne izazovu otpor. Pošto prisiljavajuća ponašanja ne pomažu, od početka puberteta, pa nadalje, nastojte ih ne koristiti. Kad god se dijete pobuni, sjetite se da je to zato što ga previše kontrolirate, koristite prisiljavajuća ponašanja ili je naviklo da bude po njegovom. Što god Vam smeta u ponašanju djeteta, nemojte se sami tako ponašati. Djeca najviše uče oponašajući nas, čak i kad su u pubertetu. Kad Vam nešto u djetetovu ponašanju zasmeta, nemojte reagirati automatski. Zastanite par sekundi i razmislite što želite postići i što bi sve mogli učiniti. Kad smo ljuti, naša automatska reakcija je udarac, vikanje, priječenje i slično. Koji god problem pokušavali riješiti važno je da ostanete mirni. Zbog izražene potrebe za slobodom dijete će se automatski braniti i neće biti spremno poslušati. Pošto Vas doživljava kao napadača, a svoju borbu opravdanom, svu pažnju će usmjeravati na vašu grubost i time će opravdavati sva svoja ponašanja. Kada osjetite da Vaša ljutnja počinje rasti ili vidite da Vam je dijete uznemireno, diskretno prekinite razgovor. Maknite se na barem dvadeset minuta, koliko je potrebno da se osoba smiri, ali nemojte odustati od razgovora. Budite dosljedni. Dobro promislite da li je nešto važno ili ne i možete li ustrajati na svome zahtjevu. Kad zahtjev izreknete, ne popuštajte. U sličnim situacijama ponašajte se slično. Najlošije prolaze djeca nedosljednih roditelja.

A SVE OVO JE ...

Lako kad se sluša, ali jako teško kad to trebamo primijeniti. Međutim, trud koji uložite sigurno će se isplatiti jer ćete postići krajnji cilj odgoja -

Dijete će Vam izrasti u odgovornu i sretnu odraslu osobu.

UTJECAJ OBITELJI NA USPJEH DJECE U ŠKOLI

Želite li pametno, ustrajno, zrelo, strpljivo, samopouzdano, uspješno dijete?

Sigurno i vaše dijete želi takvog roditelja.

USPJEŠNI RODITELJI

- rade na sebi
- poboljšavaju svoje roditeljske vještine
- ispravljaju neizbjježne pogreške
- smatraju da uvijek postoji mogućnost za napredak
- smatraju da nikada nije kasno zapitati se: "Kako mogu biti bolji roditelj?"
- imaju zajedničke interese sa svojom djecom
- sa svojom djecom dijele i probleme i radosti života
- naglašena je uzajamna ljubav – ljubav roditelja prema djeci, ali i ljubav djece prema roditeljima
- svaki roditelj čini za svoje dijete najbolje što zna i može u određenom trenutku
- Svjesni su da recepti za odgoj ne postoje – postoje "dovoljno dobri roditelji".

Ne postoje savršeni roditelji

– postoje "dovoljno dobri roditelji".

Možda je vrijeme da promislite koliki je vaš udio u djetetovu (ne)uspjehu:

Kakva su vaša uvjerenja i na čemu se temelje?

Koje postupke koristite i jesu li učinkoviti?

Na koje probleme nailazite i možete li ih riješiti?

Koje su vaše nedoumice i pitanja?

Koja je uloga roditelja u učenju i pisanju zadaća?

Kako postupati s djetetom koji ima poteškoće u izvršavanju školskih zadataka?

Koje su efikasne tehnike učenja?

STILOVI RODITELJSTVA

RODITELJ AUTOKRATSKOG ODGOJNOG STILA

Misli da roditelj mora upravljati životom svoga djeteta.

Često koristi nagradu i kaznu.

Stalno govori djetetu što treba uraditi.

Misli da je roditelj neoborivi autoritet.

DIJETE RODITELJA AUTOKRATSKOG ODGOJNOG STILA

Slomljenog je duha

Dijete takvih roditelja rijetko uspijeva u životu

Dijete takvih roditelja odstupa od započetih aktivnosti čim nađe na prepreku

U doba adolescencije, dijete takvih roditelja postaje buntovnik koji krši društvene norme te se na taj način suprotstavlja autoritetu odraslih

RODITELJ POPUSTLJIVOGL ODGOJNOG STILA

Protivnik je autokratskog / autoritativnog stila odgoja.

Smatra da djeci ne treba postavljati ograničenja jer to sputava slobodu ličnosti.

Često dopušta djetetu da radi "po svome", pa i onda kada je sam protiv toga.

DIJETE RODITELJA POPUSTLJIVOGL ODGOJNOG STILA

Često su razmažena djeca, naviknuta da sve bude "po njihovome"

Kad tražite korigiranje dječeg ponašanja, u obitelji ili izvan nje, djeca postaju vrlo netolerantna

Dijete popustljivog roditelja naviklo je na život bez ograničenja, pa se teško pridržava određenih pravila

Dijete popustljivog roditelja ima ozbiljnih problema u socijalizaciji

RODITELJ AKTIVNOGL ODGOJNOG STILA

Misli da u obitelji treba postojati hijerarhija.

Istiće da svatko u obitelji ima svoja prava i svoje obveze.

Pazi na dostojanstvo svojeg djeteta, i onda kada se s njim ne slažem.

Daje pravo i slobodu djetetu da izrazi svoje mišljenje, jer smatra da "ne mora uvijek biti po njihovu, ali uvijek moraju dobiti riječ".

DIJETE RODITELJA AKTIVNOGL ODGOJNOG STILA

Omogućeno im je da postupno postaju sve više odgovornaa

Djeca demokratskih roditelja puno su samostalnija u izvršavanju obveza

Djeca demokratskih roditelja prilagodljiva su, socijalizirana, komunikativna, tolerantna, sa visokim stupnjem samopoštovanja

PUBERTET

Pubertet je faza u čovjekovom tjelesnom i psihičkom razvoju tijekom koje osoba spolno sazrijeva. Kod današnje djece traje otprilike od 10. do 15. godine života.

Kod različitih osoba počinje i završava u različito vrijeme, a kod djevojčica u pravilu ranije nego kod dječaka. S početkom puberteta dolazi do naglih promjena u fizičkom i psihološkom funkcioniranju djeteta na koje se moraju priviknuti i dijete i njegovi roditelji. Dijete naglo počinje misliti da je odraslo. Njegove potrebe se mijenjaju. Do sada su na njega najviše utjecali roditelji. Sada najutjecajniji postaju vršnjaci. Prema roditeljima dijete postaje kritično i često se ponaša drugačije od onoga što bi oni željeli. Na takav način pokušava se psihološki odvojiti od svojih roditelja, dokazati sebi i drugima da je drugačije od njih. Ono misli da je odraslo, a roditelji u njemu još uvijek vide dijete. U većini obitelji tijekom puberteta dolazi do sukoba između djece i roditelja. Ponekad su to pravi ratovi. Do njih dolazi zato što roditelji po navici koriste odgojne postupke koji su davali rezultate dok je dijete bilo malo, ali više nisu primjereni, jer su se potrebe djece promijenile.

ŠTO TO RODITELJI RADE?

Roditelji djeci nameću svoju sliku kako bi trebao izgledati njihov život, a da to djeci uopće njima ne odgovara i donose odluke koje bi djeca mogla i trebala sama donositi. Roditelji zaboravljaju da dijete genetski nije njihova kopija i da su oni različite osobe sa različitim potrebama koje zadovoljavaju na različite načine. Ne vode računa o tome da pubertetlije imaju izraženu potrebu za slobodom. Prirodno je da se djeca bune kad im se nameće nešto što im ne odgovara.

Roditelji neprekidno ugadaju djeci i pretvaraju se u njihove robe, a od djece za uzvrat ništa ne traže i spašavaju ih od posljedica njihovog ponašanja. Roditelji pretpostavljaju će dijete postati zrelije i odgovornije kako bude imalo više godina i da je njihova dužnost ugadati djetetu i zaštiti ga od bilo koje neugode. Roditelji koriste prisiljavajuća ponašanja. Roditelji su uvjereni da je ono što traže od djeteta u njegovom interesu i da ga mogu prisiliti na nešto. Istina je da nikoga osim samoga sebe ne možemo prisiliti ni na što. Druge možemo privoljeti.